

NETNAPLÓ – HAZAHÍVÁS

Műhelymunka során sohasem a megtett kilométereket, hanem többnyire csak a verejtéket láthatjuk. Az együtt-tanulás, gyötrődés, a közös nekigyürközések összekovácsolják a csapatot, és ahogy Csordás László mondja: megszületik egy közös elv, gyök, szintézis, hogy hírül adja a világnak: itt egy kis csoport együtt vívja sorsát és tehetségét önmagával, környezetével. A jövőjét játékosan vagy kínlódvá sürgető ifjúság egyaránt lenyűgöz, mint ahogy a titok is, ami a kiteljesedés ígéretét bimbózza, rügyezi, tavaszozza.

Ezeket gondoltam abban a kilenc órában, amíg Beregszász felé és vissza Sárospatakra mértani arányossággal töltöttem le két-két órát az országúton, két és felet autómban várakozva: hogy bebocsáttassak és ki, vagy fordítva, merthogy szülőföldemre, anyagi mivoltam szent vegykonyhájába indultam huszonhat éve megváltozott életteremből. A beregszászi Kovács Vilmos Irodalmi Társaság fiatal alkotócsoportja várt rám a Széchenyi u. 59/B. modern épületének alagsorában, ahol könyvtárszobájukat is maguk alakították ki, mint az Európa–Magyar Ház lakói, rendezvényszervezői, befogadott őrzői.

Elmennek a fiatalok dolgozni, élni, tanulni, azért vagyunk kevesen, mondja Shrek Tímea. Magyarországon is ez a meghatározó folyamat, nyugtatom a jelenlévőket, mint ahogy mozog, vándorol, helyét keresi nemcsak kontinensünk, de az egész földgolyó népessége.

A szabadvers és a prózaköltemény – emlékeztet Nagy Tamás mai beszédtemánkra. A felkészülten érkezett tagok nyomban elvágatnak egymás mellett felismeréseik eltérő vértetében, és nem születik konszenzus Shrek Tímea íráskísérletének megítélésében sem, aki témáját kétféle tálalásban: prózában és a prózaköltemény általa értelmezett formájában is megszövegezte. Nem baj, ha nem jutunk közös nevezőre, mondja Csordás László a maga higgadt és derűs bölcsességével.

Én idegen vagyok nekik, és lázas gesztusaimmal nem tudnak mit kezdeni. Főleg az olyan hallgató, finoman reagáló jelenlévők, mint Kovács Eleonóra vagy Varga Nikolett. Jászter Zoltán a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet képviselőjében van jelen. Tudatosan érkezett a rendezvényre, tele van várakozással a hozott témámat, Sáfáry Lászlót illetően is. Meglep, hogy a munkácsi származású, századeleji költő neve szinte semmit sem mond a

fiataloknak. Kapkodva ragadjuk magunkhoz a szót, szinte versengve egymással. Visszafoghatnám magam, de nem tudom: négy és fél óráig tartott, míg megérkeztem hozzájuk, és negyedszázada nem hívtak haza ilyen céllal. Nem lehet csendben maradnom, csak megfigyelőként, azt egy következő alkalommal tenném meg, ha lesz következő alkalom. De gyorsan fogy a délután, és azzal is szembesülnöm kell, hogy alig tudnak rólam valamit, a köteteim nem jutottak el hozzájuk sem. Igen, a könyvterjesztés megbicsaklott, mindegy, hol jelenik meg akármi, fórum nélkül marad. Szemérmetlenül felpakoltam otthon rám maradt könyveimből egy-egy kiadós adagot. Meg lehetek elégedve: szétkapkodják. Érzem a közös idő hiányát, a szomjúságot mindkét parton: náluk és nálam. Fel-felröppennek témák, információk: egykori életemet élik.

Sáfáryról készültem előadással, de minden sokkal előbb. Párbeszéd, egymás szavába vágás következik. Igen, már nincsenek itthon rokonaim. Hogy barátaim is kihaltak vagy elköltöztek, azt már nem is mondom. Visszalapozok ifjúságomba, az egykori *Vörös Zászló* mezőgazdasági napilap mellett működő irodalmi stúdióra, melyet akkor, mikor magam is csatlakoztam köréhez, Balogh Irén vezetett. Drávai Gizi néni még be-benézett hozzánk, amikor tehette, de már kiadta a kezéből az irányítást. Horváth Anna, Kádas Kati, Koszták István is szívesen látogatott meg bennünket. Hol vannak már egykori szárnypróbálgató költőtársaim? Demjén Miklós, Horváth Gyula, Netrufál Anna, Zelikovics Katalin és a többiek. Maradtunk, persze, a „kaptafánál” jónéhányan, de sokukat elvitt az élet szikesebb vagy termőbb területekre, ki tudja...

A temetőben történik meg a családlátogatás. Anyám sírja nagyon szép lett, sógoromnak köszönhetően. Horváth Anna szüleivel közös nyughelyén nem készült el az édesanyja, Mariska néni domborműve, amit Matl Péter már nem tudott felújítani, a kerámia több helyen is megadta magát az időnek. Ígérte szobrász barátunk, hogy az új gránitlapra kifaragja a tönkrement alkotást. Nem került rá sor. Drávai Gizi néni sírját meg kell csináltatnunk, teljesen romossá lett, mi vagyunk a gyerekei, a pulyái, az ő szavaival élve. Ez is olyan feladat, amit a magaménak érzek.

A határon két és fél óra „álldiga és várdiga”, visszafelé sem megy könnyebben. Igaz, tele vagyok friss impulzussal, zsong bennem a fiatalokkal eltöltött három-négy óra. A város csendes, feltűnően elválnak egymástól haldokló, erodáló és megújult, a jólétet harsányan hirdető objektumai. Az ember

a saját térben mindig egykori magát keresi, de vajon enyém-e még ez a város? A tudatomban, a sejtjeimben: igen. De a városnak is van „tudata”, s abban én létezem-e? Talán ezt nem is kellene firtatni, hiábavaló dolog lenne.

Sárospatak, 2017. március 16.

Finta Éva